

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Κανένας υπολογιστής στα σκουπίδια

• Η ταχεία ανάπτυξη της Ελληνικής αγοράς πληροφορικής, έχει ήδη οδηγήσει στη συσσώρευση σημαντικών ποσοτήτων ηλεκτρονικών αποβλήτων • Στην Ευρώπη η ετήσια παραγωγή ηλεκτρονικών αποβλήτων από 6 εκατομμύρια τόνοι που ήταν το 1998, αναμένεται να διπλασιαστεί και να φτάσει τα 12 εκατομμύρια τόνους μέχρι το 2010 • Πολλά υλικά, από τα οποία αποτελούνται οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, περιέχουν ιδιαίτερα τοξικά στοιχεία, όπως τοξικά αέρια, τοξικά μέταλλα, οξέα, πλαστικά και παράγωγα πλαστικού

Πέρα από κάθε προσδοκία ήταν τα αποτελέσματα της καμπάνιας ενημέρωσης για την προστασία από τα Ηλεκτρονικά Απόβλητα, που διοργάνωσε ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας.

Με σύνθημα «Κανένας Υπολογιστής στα Σκουπίδια», ο δήμος έθεσε σε εφαρμογή πιλοτικά για λίγες ημέρες ένα πρόγραμμα, το ARI - Act, στόχος του οποίου είναι η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των ηλεκτρονικών αποβλήτων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα, που έχει επιφέρει ο μέχρι σήμερα τρόπος διαχείρισής τους στην Αττική.

Συγκεκριμένα ο δήμος κάλεσε όλους τους πολίτες να συμμετάσχουν ενεργά στην προ-

στασία του περιβάλλοντος και να φέρουν τους άχρηστους υπολογιστές τους (οθόνη ή κεντρική μονάδα), εκτυπωτές, σαρωτές ή φορητούς υπολογιστές, για αποσυναρμολόγηση στην Υπηρεσία Καθαριότητας του Δήμου. Ως δέλεαρ μάλιστα, προκειμένου να αυξηθούν οι συμμετοχές, ο δήμος ανακοίνωσε ότι, όσοι πολίτες ανταποκριθούν στην πρόσκληση αυτή, θα μετάσχουν σε ειδική κλήρωση με βραβεία ολοκληρωμένα συστήματα Η/Υ, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές και MP3 Players.

Συγκεντρώθηκαν 156 υπολογιστές σε λιγότερο από μια εβδομάδα

Παρά τη μικρή χρονική διάρκεια της εκστρατείας - λιγότερο από μία εβδομάδα - τα αποτελέσματα ήταν εντυπωσιακά. Συγκε-

ντρώθηκαν 156 υπολογιστές, πολύ περισσότεροι από τις αρχικές προσδοκίες του δήμου, γεγονός που φανερώνει την επιθυμία των πολιτών να ενημερωθούν και να συμμετάσχουν σε τέτοιες δράσεις. Αξίζει να σημειωθεί μάλιστα ότι το κοινό «αγκάλιασε» την πρωτοβουλία, παρότι η ενημέρωση, λόγω και της πίεσης του χρόνου, έγινε κατά κύριο λόγο μέσα από αφίσες, που τοποθετήθηκαν σε επιλεγμένα σημεία, όπως καταστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, σχολεία και Internet Cafe.

Εκπαίδευση από το ΕΜΠ για τη διαχείριση των ηλεκτρονικών αποβλήτων

Πέρα από την ευαισθητοποίηση του κοινού απέναντι στη σωστή διαχείριση των ηλεκτρονικών αποβλήτων, το πρόγραμμα είχε

Λάμπρος Μίχος: Στόχος μας η προστασία του περιβάλλοντος

«Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας, παρότι είναι ένας σχετικά μικρός Δήμος σχεδιάζει και πρωτοπορεί σε δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας εδώ και αρκετά χρόνια. Η συμμετοχή μας στο πιλοτικό πρόγραμμα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Αποβλήτων σίγουρα δεν ήταν μια τυχαία ενέργεια ούτε και θα σταματήσουμε τις δράσεις μας με τη λήξη του. Είμαστε από τους Δήμους που διαθέτει ειδικό τμήμα Περιβάλλοντος για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αλλά και για την αξιοποι-

ηση κάθε δυνατού προγράμματος που έχει ως στόχο την προστασία του. Ήδη από το 1995, ένα από τα πρώτα έργα που αναλάβαμε ήταν αυτό της εγκατάστασης ενός πρότυπου συστήματος άρδευσης και πυρόσβεσης με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για την προστασία του όρους Αιγάλεω. Σήμερα, παράλληλα με το πρόγραμμα Ηλεκτρονικών Αποβλήτων υλοποιούνται και άλλα προγράμματα όπως διαχείριση απορριμμάτων, προγράμματα για την προστασία από την ηχορύπανση, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

κλπ. Όλες οι ενέργειες μας στον Δήμο έχουν ως κριτήριο και κίνητρο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στον τόπο μας και δεν διστάζουμε να συγκρουστούμε ακόμα και με μεγάλα συμφέροντα για να τη διασφαλίσουμε. Πρόσφατα, υπήρξε μια μικρή διένεξη με την Εκκλησία προκειμένου να διατηρήσουμε έναν από τους βασικούς πνεύμονες της περιοχής μας ως χώρο πρασίνου και αναψυχής που ευτυχώς φαίνεται να έχει λήξει θε-

τικά. Η Αγία Βαρβάρα είναι πολύ διαφορετική από ό,τι πριν 10 χρόνια και συνεχίζουμε για να την κάνουμε ακόμα πιο όμορφη και βιώσιμη. Η φιλοσοφία μας είναι η επί της ουσίας αντιμετώπιση των ζητημάτων που σχετίζονται με την υποβάθμιση του περιβάλλοντος με μακροχρόνιο σχεδιασμό, με πρόληψη και σταθερή, συνεχή δράση και όχι με την εφαρμογή πυροσβεστικών ημιμέτρων».

μία ακόμη πτυχή κοινωνικής ευαισθησίας. Στο πλαίσιο του προγράμματος ο Δήμος θα εκπαιδεύσει με τη συνεργασία του Πολυτεχνείου και για διάστημα τριών εβδομάδων, δέκα άτομα από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ΑΜΕΑ, τσιγγάνους) στη διαχείριση ηλεκτρονικών αποβλήτων. Τα άτομα αυτά θα εκπαιδευθούν και σε θεωρητικό αλλά και σε πρακτικό επίπεδο πάνω στη διαχείριση ηλεκτρονικών αποβλήτων, μαθαίνοντας μεταξύ άλλων, πώς να αποσυρμολογούν έναν υπολογιστή και εν συνεχεία να αξιοποιούν τα εξαρτήματά του. Στόχος αυτής της κίνησης, όπως εξηγούν οι διαχειριστές του προγράμματος, είναι να στραφεί η σύγχρονη τεχνολογία προς τις λιγότερο προνομιούχες κοινωνικές ομάδες, να μπορέσουν με άλλα λόγια «ομάδες με πιο αργό κοινωνικό βηματισμό να συνδεθούν με το πλέον σύγχρονο κομμάτι των κοινωνικών κατακτήσεων». Άλλωστε με βάση τα χρονοδιαγράμματα που υπάρχουν, από τον Αύγουστο, θα αναλάβει δράση και ο εθνικός φορέας διαχείρισης ηλεκτρονικών αποβλήτων, ώστε να υπάρξει μία πιο συντονισμένη και ευρύτερη εφαρμογή ανάλογων δράσεων. Όπως επισημαίνεται άλλωστε για τη μαζική εφαρμογή τέτοιων δράσεων, απαιτείται ένας ευρύτερος σχεδιασμός, καθώς χρειάζονται εκτός των άλλων και ειδικές εγκαταστάσεις υποδοχής αυτών των αποβλήτων, αλλά και ειδικά φορητά μεταφοράς. Σε κάθε περίπτωση, άτομα τα οποία έχουν ήδη εκπαιδευθεί πάνω στο νέο αυτό τομέα, έχουν τη δυνατότητα και επαγγελματικής απασχόλησης στο μέλλον.

Το πρόγραμμα «Διαχείριση Ηλεκτρονικών Αποβλήτων»

Το πρόγραμμα για την προστασία από τα Ηλεκτρονικά Απόβλητα, έγινε στο πλαίσιο της δράσης «Διαχείριση Ηλεκτρονικών Αποβλήτων» του Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας για την Ποιότητα Ζωής στην Περιφέρεια Αττικής».

Φορείς υλοποίησης του προγράμματος εκτός από το δήμο Αγίας Βαρβάρας ήταν οι: Περιφέρεια Αττικής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο - επιστημονικός συντονιστής, Κέντρο Επιχειρήσεων και Καινοτομίας Αττικής «BIC Αττικής», Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής, POLYECO S.A. Βιομηχανία Διαχείρισης και Αξιοποίησης Αποβλήτων, PRISMA Σύμβουλοι Αναπτυξιακού Σχεδιασμού, Έρευνας και Οργάνωσης και ο ΟΔΔΥ.

Διεθνές πρόβλημα τα ηλεκτρονικά απόβλητα

Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός καταλαμβάνει ένα όλο και πιο σημαντικό κομμάτι του καθημερινού περιβάλλοντος, ενώ η παραγωγή του αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικά αναπτυσσόμενους πόλους της βιομηχανικής δραστηριότητας στο δυτικό κόσμο. Ο συνδυασμός της τεχνολογικής προόδου και της σημαντικής επέκτασης της ηλεκτρονικής αγοράς, οδηγεί στη μείωση της περιόδου αντικατάστασης των προϊόντων, ενώ παράλληλα αυξάνει τις εφαρμογές τους. Αυτό όμως έχει ως συνέπεια και την ταυτόχρονη αύξηση στις ποσότητες των ηλεκτρονικών αποβλήτων : αποτελούσαν το 4% των οικιακών αποβλήτων το 1998, ενώ η ετήσια αύξηση στο ρυθμό παραγωγής τους υπολογίζεται τουλάχιστον σε 3-5%, δηλαδή τρεις φορές μεγαλύτερη από την αναμενόμενη αύξηση των οικιακών αποβλήτων.

Στην Ευρώπη η ετήσια παραγωγή ηλεκτρονικών αποβλήτων από 6 εκατομμύρια τόνοι που ήταν το 1998, αναμένεται να διπλασιαστεί και να φτάσει τα 12 εκατομμύρια τόνους μέχρι το 2010.

Αν και οι μεγάλες οικιακές συσκευές (ψυγεία, πλυντήρια) αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι των αποβλήτων, το 40% περίπου, είναι αξιοσημείωτο ότι ακολουθούν κατά πόδας οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και οι συσκευές γραφείου. Όπως εκτιμάται μάλιστα, οι μελλοντικές ποσότητες των ηλεκτρονικών αποβλήτων θα φτάνουν τα 20 κιλά ανά άτομο, από τα οποία τα 12 κιλά θα αντιστοιχούν σε απόβλητα ιδιωτικής κατανάλωσης! Πέρα από την ανάγκη για τη διάθεση του μεγάλου όγκου αυτών των αποβλήτων, το πιο σοβαρό πρόβλημα εμφανίζεται εξαιτίας της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών μέσα σε αυτά. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η τακτική της διάθεσης τους σε χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), που μέχρι σήμερα γίνεται σε ένα ποσοστό 90%, δεν μπορεί να συνεχιστεί. Χρειάζεται να δημιουργηθούν νέα σχήματα που θα περιλαμβάνουν την ολοκληρωμένη διαχείριση των επικίνδυνων υλικών που περιέχουν. Άλλωστε η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση δείχνει να κινητοποιείται, ευαισθητοποιούμενη απέναντι στο πρόβλημα. Ήδη από το 2002 οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την διαχείριση των ηλεκτρονικών αποβλήτων δίνουν τις κατευθύνσεις για μια νέα πολιτική που αφορά στον περιορισμό επικίνδυνων υλικών στις

συσκευές και παράλληλα προχωρούν στην απόδοση της ευθύνης για τα ηλεκτρονικά απόβλητα στους παραγωγούς και προμηθευτές του εξοπλισμού.

Κίνδυνοι για τον άνθρωπο και το περιβάλλον

Πόσο επικίνδυνα είναι όμως τα ηλεκτρονικά απόβλητα για τον άνθρωπο και το περιβάλλον;

Αν και η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα δείχνει αυτονόητη, κανένας μας δεν φαίνεται να έχει αντιληφθεί πραγματικά τη σημασία του προβλήματος. Τα στοιχεία που έχουν συλλέξει οι επιστήμονες είναι αποστομωτικά!

Η παραγωγή ηλεκτρονικού εξοπλισμού απαιτεί ένα πλήθος υλικών, πολλά εκ των οποίων θεωρούνται άκρως επικίνδυνα. Ειδικότερα για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, πολλά υλικά, από τα οποία αποτελούνται, περιέχουν ιδιαίτερα τοξικά στοιχεία, όπως τοξικά αέρια, τοξικά μέταλλα, οξέα, πλαστικά και παράγωγα πλαστικού.

Αξιοσημείωτο είναι το αποτέλεσμα Μελέτης του 2002, η οποία εκπονήθηκε από ομάδα πέντε μη κυβερνητικών οργανώσεων για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκαλούνται από την συσσώρευση ηλεκτρονικών αποβλήτων. Συγκεκριμένα, περιοχές όπως η επαρχία Guiyu στην Κίνα, η οποία από το 1995 έγινε ένα από τα παγκόσμια κέντρα ανακύκλωσης ηλεκτρονικών, δέχτηκαν πολύ σοβαρά πλήγματα στο περιβάλλον τους, με κυριότερο τη μόλυνση των υδάτινων πόρων. Η μόλυνση του νερού στο υπέδαφος ήταν αποτέλεσμα της ανακύκλωσης των υλικών χωρίς να ληφθεί η απαραίτητη πρόνοια και της εκτέλεσης εργασιών με πρωτόγονους τρόπους, όπως η τήξη ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, ο διαχωρισμός των καθοδικών σωλήνων και των μελανοδοχείων των εκτυπωτών με τα χέρια.

Δείγματα νερού της περιοχής έδειξαν επίπεδα τοξικών υλικών 190 φορές μεγαλύτερα από το όριο που προτείνει η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Έτσι, μια κάποτε αγροτική περιοχή, σήμερα έχει μετατραπεί σε μια χωματερή μαζική απόρριψη των υπολειμμάτων υψηλής τεχνολογίας, εξαιτίας της υποτυπώδους ανακύκλωσης υπολογιστών.

Ανάλογες συνθήκες σύμφωνα με την έκθεση επικρατούν και στο Καράτσι του Πακιστάν και σε περιοχές της Ινδίας, όπου απουσιάζουν τα περιβαλλοντικά πρότυπα ανακύκλωσης

σης. Χωρίς περαιτέρω σχόλια αναφέρουμε ενδεικτικά ορισμένες μόνο από τις βλάβες που μπορεί να προκαλέσουν στον άνθρωπο τα απόβλητα των υπολογιστών.

- Ο μόλυβδος και ο υδράργυρος, που συναντώνται κυρίως στις οθόνες, είναι ιδιαίτερα τοξικοί επιφέροντας ανωμαλίες στην πνευματική ανάπτυξη και δραστηριότητα ακόμα και σε χαμηλά επίπεδα έκθεσης.
- Το κάδμιο, τοξικό μέταλλο των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων είναι πιθανή καρκινογόνα ουσία, ενώ επιφέρει οξεία δηλητηρίαση έπειτα από εισπνοή ατμών του οξειδίου του.
- Το χρώμιο, υλικό που χρησιμοποιείται επίσης στην κατασκευή ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, προκαλεί καρκινικούς όγκους στους πνεύμονες έπειτα από υψηλές δόσεις εισπνοής.
- Όσον αφορά τέλος, στα πλαστικά μέρη ενός υπολογιστή (οθόνη, κεντρική μονάδα, πληκτρολόγιο, εκτυπωτές), με την καύση, ενδέχεται να δημιουργήσουν διοξίνες. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ποσότητες των υλικών, ως ποσοστό του συ-

νολικού βάρους, που συναντώνται σε ένα κλασικό pc, το οποίο ζυγίζει περίπου 30 κιλά, καθώς επίσης και το ποσοστό ανακύκλωσης που επιτυγχάνεται για καθένα από αυτά.

Τρόποι διάθεσης παλιών Η/Υ διεθνώς

Διεθνώς τρεις είναι ουσιαστικά οι βασικοί τρόποι διάθεσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, που αποσύρονται :

- η ανακατασκευή - αναβάθμισή τους και διάθεσή τους σε σχολεία, κοινωφελή ιδρύματα ή οργανώσεις,
- η εμπορική αξιοποίηση συστημάτων, ανταλλακτικών και τέλους
- η πλήρης κατάτμηση των υλικών και επαναχρησιμοποίησή τους στην παραγωγική διαδικασία, με άλλα λόγια η διαδικασία ανακύκλωσης.

Αυτή τη στιγμή τα υφιστάμενα σχήματα διαχείρισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ως επί το πλείστον φορείς, οι οποίοι αποτελούν μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, που έχουν συσταθεί από ενώσεις παραγωγών.

Πολλοί από αυτούς διαχειρίζονται τα ηλεκτρονικά μαζί με τα ηλεκτρικά απόβλητα. Η πλειοψηφία των Φορέων Διαχείρισης (σε Βέλγιο, Δανία, Ολλανδία, Νορβηγία, Σουηδία και Ελβετία) χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό - ή και αποκλειστικά - τους Δημοτικούς Χώρους συλλογής.

Ωστόσο υπάρχουν και κάποιοι, που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των μεταπωλητών στη διαδικασία συλλογής.

Σημαντικό μέρος των εσόδων των φορέων αυτών προέρχεται από τη συνδρομή, που καταβάλλουν οι παραγωγοί. Πάντως σε όλες τις περιπτώσεις ο βαθμός ενημέρωσης του κοινού εξαρτάται αποκλειστικά από τις επενδύσεις των Φορέων για επαφές και δημόσιες σχέσεις.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, όπως παρατηρούν οι ειδικοί, έχει γίνει τα τελευταία χρόνια το ... «αγαπημένο κατοικίδιο».

Ο ρυθμός απόκτησης υπολογιστή από τα ελληνικά νοικοκυριά είναι ολοένα αυξανόμενος.

Η νέα γενιά δεν μπορεί να εργασθεί, να ενημερωθεί, αλλά, όπως φαίνεται, ούτε και να ζήσει χωρίς το pc!

Τα νέα μοντέλα διαδέχονται το ένα το άλλο και η αντικατάσταση - ακόμα και σε ετήσια βάση - του παλαιού υπολογιστή από έναν νεότερο, με σαφώς περισσότερες δυνατότητες, προβάλλει επιτακτική.

Και όμως, ενώ η επένδυση στη νέα τεχνολογία και σωστή είναι και αναγκαία, ωστόσο ουδείς δείχνει να ενδιαφέρεται για το πού πηγαίνουν οι υπολογιστές, όταν έρθει η ώρα να αποσυρθούν.

Και ενώ τόσο η νομοθεσία όσο και η λογική επιβάλει την ανακύκλωσή τους - σημειώστε δε ότι οι Η/Υ πρέπει να αποσυναρμολογούνται, αφού τα υλικά τους μπορούν να ανακυκλωθούν σε ποσοστό μέχρι και 95% - ωστόσο οι περισσότεροι επιλέγουν να ξεφορτωθούν τον υπολογιστή τους απλώς πετώντας τον στα σκουπίδια!

Μάλιστα, ειδικά στη χώρα μας το πρόβλημα δεν έχει γίνει ακόμα ορατό σε όλο του το μέγεθος. Και τούτο γιατί στην Ελλάδα, δύσκολα ακόμα αποφασίζει κάποιος να πετάξει το pc του, όταν αποκτήσει ένα καινούριο και προτιμά να το χαρίσει σε συγγενείς ή φίλους, ή ακόμα και να το αποθηκεύσει κάπου στο σπίτι.

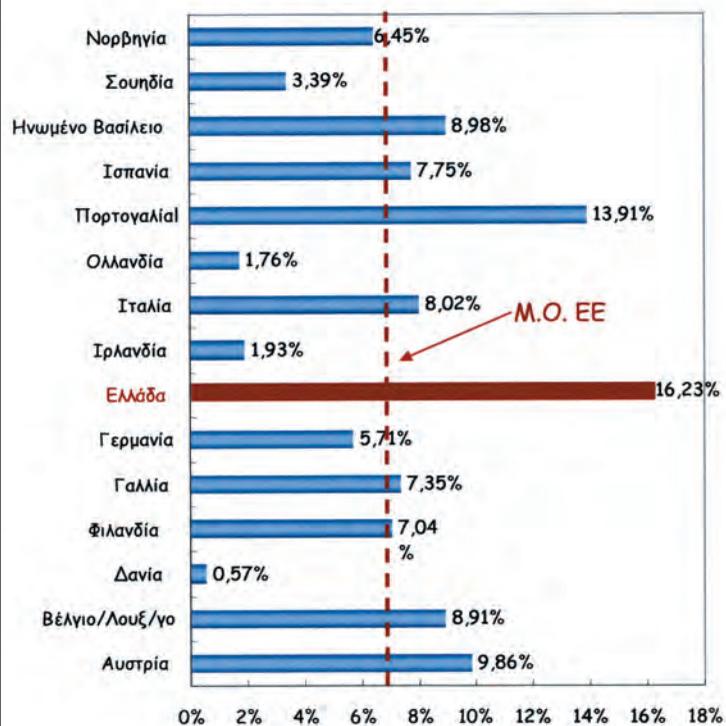
ΠΙΝΑΚΑΣ

Όνομα	Περιεκτικότητα (% κβ)	Απόδοση ανακύκλωσης
Πυρίτιο	24,8803	0%
Πλαστικό	22,9907	20%
Σίδηρος	20,4712	80%
Αλουμίνιο	14,1723	80%
Χαλκός	6,9287	90%
Μόλυβδος	6,2988	5%
Ψευδάργυρος	2,2046	60%
Κασσίτερος	1,0078	70%
Νικέλιο	0,8503	80%
Βάριο	0,0315	0%
Μαγγάνιο	0,0315	0%
Άργυρος	0,0189	98%
Ταντάλιο	0,0157	0%
Βηρύλλιο	0,0157	0%
Τιτάνιο	0,0157	0%
Κοβάλτιο	0,0157	85%
Αντιμόνιο	0,0094	0%
Κάδμιο	0,0094	0%
Βισμούθιο	0,0063	0%
Χρώμιο	0,0063	0%
Υδράργυρος	0,0022	0%
Γερμάνιο	0,0016	0%
Ίνδιο	0,0016	60%
Χρυσός	0,0016	99%
Ρουθένιο	0,0016	80%
Σελένιο	0,0016	70%
Γάλλιο	0,0013	0%
Αρσενικό	0,0013	0%
Παλλάδιο	0,0003	95%
Βανάδιο	0,0002	0%
Ευρώπιο	0,0002	0%
Νιόβιο	0,0002	0%
Υπέρβιο	0,0002	0%

Τρόποι διάθεσης παλιών Η/Υ διεθνώς

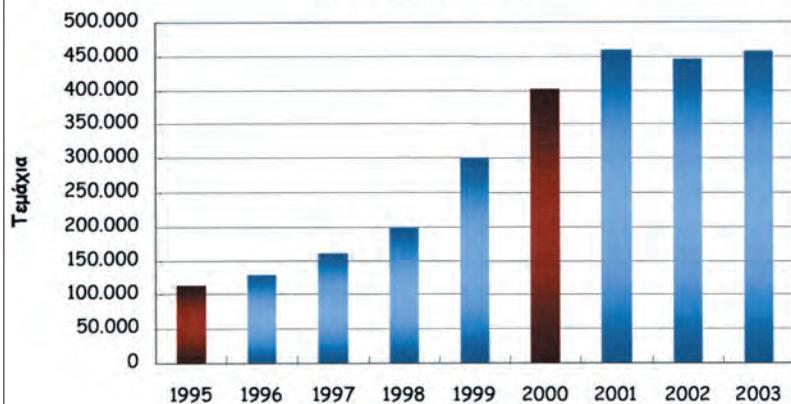
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Αύξηση της κατά κεφαλήν κατανάλωσης για προϊόντα και υπηρεσίες πληροφορικής στην ΕΕ (1999-2001)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Αγορά Η/Υ και servers

Ωστόσο, με τους ρυθμούς που αναπτύσσεται η αγορά πληροφορικής, οι επιστήμονες θεωρούν βέβαιο ότι μέσα στα επόμενα χρόνια θα υπάρξει μία έκρηξη ηλεκτρονικών αποβλήτων και τότε αν δεν είμαστε ήδη εξοικειωμένοι με τους τρόπους διαχείρισής τους, η κατάσταση μπορεί να αποβεί μοιραία τόσο για το περιβάλλον όσο και για την ανθρώπινη υγεία.

Το Πολυτεχνείο έχει συλλέξει ιδιαίτερος ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς πληροφορικής στη χώρα μας, στοιχεία που αν συνδεθούν με την απουσία οργανωμένης πολιτικής διαχείρισης των αποβλήτων Η/Υ, που αναμένεται να παραχθούν στο μέλλον, αποτυπώνουν εύγλωττα το μέγεθος του προβλήματος.

Μεταξύ άλλων σημειώνουμε τα εξής:

- Τα τελευταία χρόνια ο ρυθμός ανάπτυξης της αγοράς πληροφορικής στην Ελλάδα, είναι τουλάχιστον διπλάσιος από τον μέσο όρο του αντίστοιχου ρυθμού ανάπτυξης στην Ε.Ε. (Διάγραμμα 1)
- Μάλιστα το μέγεθος της ελληνικής αγοράς πληροφορικής τριπλασιάστηκε από το 1995 έως το 2000. (Διάγραμμα 2)
- Αν και οι κατά κεφαλήν δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες πληροφορικής στην Ελλάδα παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο των αντίστοιχων δαπανών των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ωστόσο στο μέλλον, αναμένεται μια ανοδική τάση, η οποία εκτιμάται ότι θα είναι κατ' ελάχιστο η ίδια με αυτή των υπολοίπων χωρών της ΕΕ. (Διάγραμμα 3)

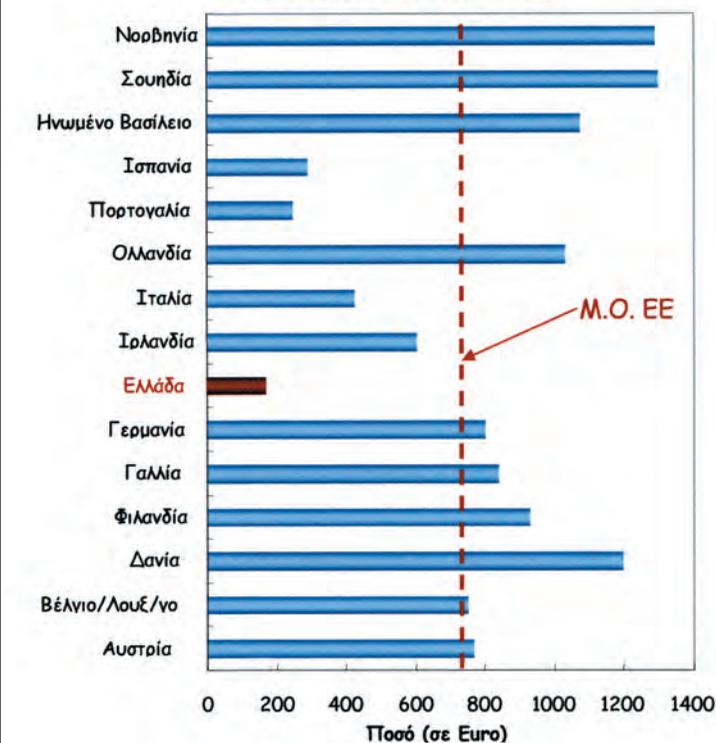
Σε κάθε περίπτωση τα πρώτα προβλήματα είναι από τώρα εμφανή. Η ταχεία ανάπτυξη της Ελληνικής αγοράς πληροφορικής, έχει ήδη οδηγήσει στη συσσώρευση σημαντικών ποσοτήτων ηλεκτρονικών αποβλήτων. Όπως είναι φυσικό, η πρώτη περιοχή, που θα βρεθεί αντιμέτωπη με το οξύ πρόβλημα των ηλεκτρονικών αποβλήτων θα είναι το Λεκανοπέδιο.

Η Περιφέρεια Αττικής όχι μόνο εμφανίζει τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση, με το 34% του ελληνικού πληθυσμού, αλλά έχει και τον υψηλότερο βαθμό χρήσης Η/Υ μεταξύ των ελληνικών περιφερειών. Επιπλέον η πλειοψηφία των εταιρειών πληροφορικής εδρεύει στην Αττική.

Ειδικά λοιπόν για την Ελλάδα, αν θέλαμε να συνοψίσουμε μάλιστα τους βασικότερους λόγους, που κάνουν το πρόβλημα επιτακτικό, θα πρέπει να συνεκτιμήσουμε - εκτός από τις σημαντικότερες αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία - τους σημαντικούς ρυθμούς αύξησης παραγωγής Η/Υ, σε συνδυασμό με τη μικρή διάρκεια ζωής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Κατά κεφαλήν δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες πληροφορικής στην ΕΕ (2002)

ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ

Ανάγκη για **στήριξη του Φορέα Διαχείρισης** και ενιαίο **σχέδιο τουριστικής αξιοποίησης**

Εβρος: Ο «αργυρορύτης» κατά τον Ευριπίδη, ο «κάλλιστος των ποταμών» για τον Αλκαίο και τον Βιργίλιο. Είναι το σημαντικότερο ποτάμι της Βαλκανικής και αποτελεί το φυσικό μας σύνορο με την Τουρκία.

Η σπάνια βιοποικιλότητά του το εντάσσει στους διεθνείς σημασίας υγροτόπους, που προστατεύονται από τη Συνθήκη Ραμσάρ. Στη λίμνη των Νυμφών, στις πλημμυρισμένες εκτάσεις, στις αμμονησίδες, καταγράφονται 350 διαφορετικά είδη βλάστησης και αναζητούν τροφή περί τα 314 ενδημικά ή περαστικά υδρόβια πουλιά (ερωδιοί, αργυροπελεκάνοι, φοινικόπτερα, αγριόκυκνοι, βουβόκυκνοι, αγριόπαπιες, θαλασσαιετοί, γερακίνες, καλαμόκιρκοι).

Ο Έβρος είναι τροφοδότης μύθων και παραδόσεων, διαμόρφωσε με τη δύναμή του τη ζωή των κατοίκων της περιοχής. Το εύφορο και πολυδαίδαλο Δέλτα του προσφέρει γη στους αγρότες να την καλλιεργήσουν, βοσκοτόπια στους κτηνοτρόφους για εκμετάλλευση, ενώ το ψάρεμα είναι μία από τις κύριες ασχολίες πολλών ντόπιων κατοίκων. Ο Έβρος, προσφέρεται για την ανάπτυξη διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας για την προστασία του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής και ήδη είναι σε εξέλιξη ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα, που στοχεύουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Όμως μετά τη δεκαετία του '50 αρχίζει η υποβάθμιση του βιοτόπου του Δέλτα, με τη διάνοιξη της ευθυγράμμισης, το εκτεταμένο πρόγραμμα αποστράγγισης του Δέλτα, τη διανομή γης μεταξύ των κύριων και προστατευτικών αναχωμάτων, τις αυθαίρετες επεμβάσεις από φορείς. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα το στένεμα της φυσικής κοίτης του ποταμού, συχνά πλημμυρικά φαινόμενα, την

• Κοινή ημερίδα Δήμου Φερών - ΚΕΔΚΕ για την προστασία του υγροτόπου

ελάττωση του όγκου του γλυκού νερού, τη διατάραξη του βιολογικού κύκλου, τη ρύπανση από τα φυτοφάρμακα, τη διάβρωση των εδαφών...

Από το 1995 αποτελεί σημαντικό σημείο προορισμού για τον εναλλακτικό τουρισμό, οι επισκέπτες μέχρι σήμερα αγγίζουν τους 120.000.

Το 1998 με ΚΥΑ ορίστηκαν οι ζώνες Ειδικής Προστασίας του υγροτόπου, συνολικά περίπου 85 τετρ. χλμ., που είναι στον Κατάλογο Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας της Συνθήκης Ραμσάρ.

Το 2000 συστάθηκαν φορέας ορθολογικής Διαχείρισης του Δέλτα του Έβρου.

Δυστυχώς όμως μέχρι σήμερα ο φορέας αδυνατεί να λειτουργήσει, ενώ το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν έχει ορίσει τα νέα μέλη της διοίκησης του φορέα.

Την ίδια στιγμή η δρομολογούμενη κατα-

σκευή του πετρελαιαγωγού Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη, ένα έργο μεγάλης εθνικής σημασίας, ανοίγει νέες συζητήσεις για την προστασία του Δέλτα του Έβρου.

Στο ερώτημα λοιπόν η προστασία της φύσης στην περίπτωση του Δέλτα του Έβρου, μπορεί να είναι μοχλός ανάπτυξης ή τροχοπέδη, αναζητήθηκαν απαντήσεις από επιστήμονες - έλληνες αλλά και από τις γειτονικές χώρες - και αιρετούς κατά τη διάρκεια ημερίδας που διοργάνωσε ο δήμος Φερών σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ.

«Είναι αλήθεια ότι όλοι μας, φορείς και πολίτες του Έβρου, τόνισε ο δήμαρχος Φερών Γιώργος Ουστούνογλου, είδαμε με προσδοκία τη σύσταση του φορέα Διαχείρισης του Δέλτα του Έβρου, γιατί πιστέψαμε ότι επιτέλους θα υπάρξει ένας φορέας, που θα ασχοληθεί συστηματικά, ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα με τη διαχείριση του Δέλτα με ορ-

θολογικό τρόπο. Δυστυχώς μέχρι σήμερα, οι προσδοκίες μας διαψεύστηκαν από την αδυναμία του φορέα να λειτουργήσει και την ατομία της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΧΩ-ΔΕ να ορίσει τα νέα μέλη της διοίκησης του φορέα».

Ο κ. Ουστούνογλου ζήτησε την άμεση λειτουργία του φορέα Διαχείρισης, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση του φράγματος της Μανθείας, την άμεση εκτέλεση του έργου Αναβαθμίδα στην ευθυγράμμιση του ποταμού Έβρου, τη διακρατική συνεργασία, την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου μοντέλου τουριστικής προβολής της περιοχής σε συνδυασμό με το Δέλτα, το Δάσος της Δαδιάς, τα ιαματικά λουτρά Τραϊανούπολης, Διδυμοτείχου κ.λπ.

Κυρίαρχο πρόβλημα για το Δέλτα του Έβρου είναι η έλλειψη κοινού σχεδιασμού άρα η έλλειψη συνέπειας και συναίνεσης, τόνισε ο Γιώργος Κατσαδωράκης, βιολόγος επιστημονικός σύμβουλος της WWF HELLAS.

Σημείωσε ότι ο φυσιολατρικός τουρισμός έχει πολλά περιθώρια ανάπτυξης και αποτελεί ισχυρό εργαλείο, όμως δεν μπορεί να υπάρχει ανάπτυξη χωρίς σωστή διαχείριση του τουριστικού πόρου, δηλαδή όλου του Δέλτα του Έβρου. Τόνισε ότι μπορούν να συνυπάρξουν πολλές δραστηριότητες με εξορθολογισμό χρήσης του χώρου και των πόρων. Γι αυτό χρειάζεται διατύπωση κοινού οράματος, προσεκτική στοχοθεσία, ιεράρχηση στόχων πολλαπλής διαχείρισης, εφαρμογή της νομοθεσίας από όλους.

«Χρειάζεται καινούργιο και ενιαίο σχέδιο τουριστικής αξιοποίησης και ειλικρινής στήριξη του φορέα Διαχείρισης», κατέληξε.

Στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή του Έβρου, στην απέναντι πλευρά της Τουρκίας αναφέρθηκε ο καθηγητής Hasan Hayri με κυριότερες τις απειλές που προέρχονται από την ανεξέλεγκτη επέκταση των ρυζοκαλλιιεργειών, την υπερβολική χρήση εδαφών για την κτηνοτροφία, την αστικοποίηση,

την κατασκευή και λειτουργία βιομηχανιών επεξεργασίας ρυζιού, την ευρεία χρήση φυτοφαρμάκων, τη συγκέντρωση βαρέων μετάλλων στα νερά του ποταμού, που προέρχονται από την τουρκική ενδοχώρα. Μεταξύ των μέτρων που πρέπει να ληφθούν σημείωσε τον περιορισμό των ρυζοκαλλιιεργειών, την απαγόρευση της χρήσης του νερού της λίμνης της Γκάζας.

Στις αρνητικές πλευρές της εγκατάστασης του πετρελαιαγωγού Μπουργκάς -Αλεξανδρούπολη αναφέρθηκε ο Παναγιώτης Παρασκευόπουλος, χημικός υγιεινολόγος μηχανικός, σημειώνοντας πως τα μέχρι τώρα αναφερόμενα οφέλη δεν φαίνεται να το καθιστούν μοχλό ανάπτυξης ή ουσιαστικό πόλο ανάπτυξης για την περιοχή. Άρα δεν υπάρχει λόγος για πανηγυρισμούς και υπέρμετρες προσδοκίες.

Υπάρχουν πολλές πιθανές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τη σημερινή αναπτυξιακή πορεία της περιοχής, είτε, διατυπώνοντας το ρητορικό ερώτημα: Θα αγοράζατε βιολογικά προϊόντα από το Μπακού; Θα τρώγατε θαλασσινά από το Νοβοροσίσκ ή από το Κουβέιτ;

«Θα πρέπει, υπογράμμισε ο κ. Παρασκευόπουλος, να ανοίξει άμεσα συζήτηση και να ακουστούν αβίαστα και ελεύθερα όλες οι απόψεις. Θετικές και αρνητικές, έτσι ώστε να γνωρίζει η τοπική κοινωνία τι πρόκειται να συμβεί και να πάρει θέση. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση μιας πραγματικά πληροφορημένης κοινωνίας, αν όχι στην υλοποίηση ή όχι της επένδυσης, τουλάχιστον, στο σχεδιασμό, στον τρόπο κατασκευής, στον τρόπο λειτουργίας,

στα προληπτικά μέτρα, στους ελεγκτικούς μηχανισμούς και γιατί όχι στα «ανταποδοτικά» προς το περιβάλλον οφέλη».

Στη σημασία που δίνει η Ε.Ε. στη διασυνοριακή συνεργασία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του περιβάλλοντος αναφέρθηκε η ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ Ευαγγελία Τζαμπάζη. Σημείωσε ότι η βασική αρχή της διασυνοριακής συνεργασίας είναι η δημιουργία δεσμών και συμβατικών σχέσεων στις παραμεθόριες, έτσι ώστε να μπορούν να βρεθούν κοινές λύσεις.

«Η ευρωπαϊκή εμπειρία, σημείωσε η κ. Τζαμπάζη, έχει δείξει ότι η συνεργασία μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών μπορεί να διευκολύνει την αποτελεσματική εκπλήρωση στόχων και να συμβάλει στη βελτίωση και την ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών. Πρόσφατη μελέτη, που πραγματοποιήθηκε στην Τουρκία, έχει δείξει ότι οι τοπικές αρχές κατά μήκος των συνόρων της Τουρκίας, της Ελλάδας και της Βουλγαρίας είναι ανοικτές και επιδιώκουν τη διασυνοριακή συνεργασία, ειδικά στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος».

ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Τι προτείνει η Αυτοδιοίκηση για την αποτελεσματική λειτουργία τους

Δίμερη πανελλαδική συνάντηση των Κέντρων Πρόληψης με θέμα «Τοπική Αυτοδιοίκηση και Κέντρα Πρόληψης - αξιολόγηση, προβλήματα και προοπτικές» συνδιοργάνωσαν η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και το Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων ουσιών και Προαγωγής της Υγείας Νομού Θεσπρωτίας «Αριάδνη», στις 18 και 19 Μαρτίου στην Ηγουμενίτσα.

Βασικός στόχος της συνάντησης ήταν να αναδειχθεί το έργο που προσφέρουν τα Κέντρα Πρόληψης κατά της εξάρτησης από τα ναρκωτικά στις τοπικές κοινωνίες, τα προβλήματα λειτουργίας τους αλλά και οι προοπτικές για αυτές τις δομές πρόληψης.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση αξιόπιστων προγραμμάτων πρόληψης αποτέλεσε ουσιώδη πυλώνα της πολιτικής κατά της εξάρτησης από τα ναρκωτικά. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών κρίθηκε αναγκαία η συνεργασία με της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τον ΟΚΑΝΑ. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση συνέβαλε στην ενεργοποίηση των κοινωνιών και ο ΟΚΑΝΑ στην επιστημονική στήριξη του έργου. Επιπλέον η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτέλεσε βασικό φορέα για την ίδρυση, χρηματοδότηση και διοίκηση των δομών πρόληψης σε πανελλαδικό επίπεδο.

Σίμος Δανηλιδής, δήμαρχος Συκεών, πρόεδρος Κέντρου Πρόληψης «ΠΥΞΙΔΑ»

Τα Κέντρα Πρόληψης έχουν απήχηση στις τοπικές κοινωνίες

Στο ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε σχέση με τη διασφάλιση και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών, αλλά και τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής και ιδιαίτερα της πρόληψης της εξάρτησης από τα ναρκωτικά, που αναπτύσσονται μέσα από το θεσμό, αναφέρθηκε ο δήμαρχος Συκεών Σί-

μος Δανηλιδής.

«Η αντίληψη, τόνισε, ότι χρειάζεται να μετατοπιστεί το κέντρο βάρους της άσκησης κοινωνικής πολιτικής από το κεντρικό κράτος προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, άρχισε να διαμορφώνεται μόλις τα τελευταία χρόνια. Η μετατόπιση αυτή, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ωριμότητα και στη διάθεση των τοπικών φορέων να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο για ένα καλύτερο, πιο ανθρώπινο αύριο και παράλληλα στην αδυναμία του κεντρικού κράτους να παρέχει αποτελεσματικές και ποιοτικές υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας».

Τα Κέντρα Πρόληψης της εξάρτησης από ναρκωτικά που λειτουργούν με κύρια ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με την υποστήριξη του ΟΚΑΝΑ, αποτελούν σήμερα ένα πρότυπο μοντέλο άσκησης κοινωνικής πολιτικής και αποδεικνύουν ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση και θέλει και μπορεί να παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες για την προαγωγή της υγείας σε τοπικό επίπεδο. Από τη μέ-

χρι σήμερα λειτουργία των Κέντρων, τα συμπεράσματα που περιγράφονται πιο κάτω το επιβεβαιώνουν:

Τα Κέντρα Πρόληψης έχουν ιδιαίτερη απήχηση στην τοπική κοινωνία και ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ανθρώπων για ενημέρωση και συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα με θέμα την προαγωγή της υγείας. Έχουν υψηλές προδιαγραφές λειτουργίας, σχεδιάζουν και υλοποιούν συστηματικά προγράμματα με μακρόπνοο σχεδιασμό, ενώ αξιολογούνται όλες τους οι δράσεις. Εκφράζουν το σύγχρονο πνεύμα συνεργασίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με έναν κρατικό φορέα (ΟΚΑΝΑ), της εκκλησίας, του στρατού, της εκπαίδευσης και τους φορείς της τοπικής κοινωνίας.

Η λειτουργία τους διέπεται από πνεύμα ευέλικτο, το οποίο βοηθά στη δημιουργική ανάπτυξή τους, σε αντίθεση με πολλές δομές κρατικής κοινωνικής πρόνοιας που τις χαρακτηρίζει η εσωστρέφεια και η ατέρμονη γραφειοκρατία.

Ο κ. Δανηλιδής επεσήμανε επίσης ότι οι δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης σε θέματα υγείας που υλο-

ποιούν τα Κέντρα Πρόληψης καλύπτουν μεγάλες περιοχές - στις περισσότερες περιπτώσεις καλύπτουν ολόκληρους νομούς - και απευθύνονται σε πολλές και διαφορετικές ομάδες ανθρώπων.

Τα Κέντρα Πρόληψης είναι μέσα στην κοινότητα και κοντά στις ανάγκες των ανθρώπων καθώς οι περισσότερες δράσεις τους γίνονται στους χώρους εργασίας και διαμονής των ενδιαφερόμενων (σε σχολεία, στρατόπεδα, σε δημαρχεία, σε χώρους των εκκλησιών, σε αστυνομικά τμήματα, σε εγκαταστάσεις πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων, σε εργοστάσια και επιχειρήσεις).

Γονείς, καθηγητές, δάσκαλοι, νηπιαγωγοί, νέοι και νέες, εκπρόσωποι φορέων και συλλόγων, ιερωμένοι, αστυνομικοί, στρατευμένοι, δημοσιογράφοι και λειτουργοί υγείας συμμετέχουν στην υπόθεση της πρόληψης και πείθονται από τις επιστημονικές ομάδες των Κέντρων Πρόληψης για τους τρόπους με τους οποίους έχουν τη δυνατότητα να προστατεύσουν τα παιδιά και τους νέους από τη χρήση ναρκωτικών και να συμβάλουν σε μια καλύτερη και πιο ανθρώπινη κοινωνία. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που ανέφερε ο δήμαρχος Συκεών, για να τεκμηριώσει τα θετικά αποτελέσματα που καταγράφονται στα Κέντρα, χρησιμοποιώντας στοιχεία από το κέντρο πρόληψης ΠΥΞΙΔΑ. Ένα κέντρο που λειτουργεί στο Β.Δ. τμήμα του Νομού Θεσσαλονίκης και του οποίου, είναι πρόεδρος. «Μέσα σε 7 χρόνια, τόνισε, το Κέντρο έχει πραγματοποιήσει εκατοντάδες ενημερωτικές συζητήσεις και εκδηλώσεις, στις οποίες συμμετείχαν περίπου 30.000 άτομα, έχει εκπαιδεύσει σε εξειδικευμένα σεμινάρια 1.500 γονείς, 350 δασκάλους, 500 καθηγητές και 5.500 μαθητές. Το γεγονός αυτό αποκτά επιπρόσθετη βαρύτητα, αν σκεφτούμε ότι μιλάμε για τη συμμετοχή ανθρώπων που δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα χρήσης ναρκωτικών και παρόλα αυτά κινητοποιούνται από τα επιχειρήματα και τους προβληματισμούς των επιστημονικών στελεχών και είναι πρόθυμοι να συμβάλουν στην προαγωγή της υγείας».

Υπάρχουν και προβλήματα στα Κέντρα

Παρόλη την ιδιαίτερα θετική πορεία των Κέντρων Πρόληψης, ο δήμαρχος Συκεών σημείωσε ότι υπάρχουν και ορισμένες δυσκολίες και προβλήματα στη λειτουργία τους.

«Οι περισσότερες, είπε, αφορούν το θεσμικό πλαίσιο και κυρίως το γεγονός ότι η εξάρτηση της λειτουργίας τους από τον ΟΚΑΝΑ ανα-

στέλλει την αναπτυξιακή δυναμική τους: οι προγραμματικές συμβάσεις με τον ΟΚΑΝΑ ισχύουν μονάχα για τρία έτη, παρά τους εκτεταμένους επιστημονικούς προγραμματισμούς των Κέντρων, ζητείται η έγκριση ξανά των επί μέρους δράσεων και το πιο σημαντικό, οι περικοπές του προϋπολογισμού από τον ΟΚΑΝΑ δεν ανταποκρίνονται στην αναπτυξιακή δυναμική των Κέντρων και αναστέλλουν τις δράσεις τους.

Εξαιρετικά σημαντικά είναι και τα προβλήματα που δημιουργούνται από την έλλειψη διευθυντικού συντονισμού και από την αδυναμία του ΟΚΑΝΑ να διευθετήσει προβλήματα που δημιουργούνται στη συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, όπως για παράδειγμα με το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο δε διευκολύνει το έργο της πρόληψης στα σχολεία παρά τις αντίθετες εξαγγελίες της κυβέρνησης».

Ο κ. Δανηλίδης, επανέλαβε την ανάγκη της συλλογικής συμβολής «ώστε να εξασφαλιστούν μονιμότερα σχήματα, τα οποία θα διαφυλάξουν το έργο της πρόληψης, αλλά και των επιστημόνων, που είναι στην πρώτη γραμμή».

Έχοντας σήμερα την εμπειρία από την επιτυχή λειτουργία των Κέντρων Πρόληψης και έχοντας αναγνωρίσει τις δυσκολίες και προβλήματα, χρειάζεται να εξελίξουμε το θεσμό αυτό για το όφελος των πολιτών και για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής όλων μας». «Στις προτάσεις που έχουμε καταθέσει, υπενθύμισε, αντανακλάται η πεποίθησή μας, ότι χρειάζεται να συντονιστούν καλύτερα οι δράσεις κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, ώστε να είναι συμπληρωματικές και πιο αποτελεσματικές. Με αυτή την έννοια θα ήταν επιδιωκόμενο να δημιουργηθούν δομές μικρότερης εμβέλειας ως προς τον πληθυσμό και τη γεωγραφική έκταση, οι οποίες θα συμπιληθούν και άλλες συναφείς δράσεις κοινωνικής πολιτικής. Ουσιαστικά, μιλούμε για μόνιμες δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας και προαγωγής της υγείας. Βεβαίως, θεωρούμε την υποστήριξη και επιστημονική εποπτεία από έναν κατεξοχόν επιστημονικό φορέα όπως είναι ο ΟΚΑΝΑ, απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή έκβαση της δύσκολης αυτής εκστρατείας ενάντια στην επικράτηση των ναρκωτικών».

Λάμπρος Μίχος, δήμαρχος Αγίας Βαρβάρας, πρόεδρος του Κέντρου Πρόληψης «ΑΡΞΙΣ»:

Ένταξη των Κέντρων στις δημοτικές υπηρεσίες, εθνική πολιτική πρόληψη, ενιαίος φορέας επιστημονικής εποπτείας

Ο Λάμπρος Μίχος μιλώντας στην ημερίδα όχι μόνο απαρτίθησε τα όσα θετικά έχουν συντελεστεί μέχρι τώρα από τη συνεργασία της ΚΕΔΚΕ με τον ΟΚΑΝΑ αλλά κατέθεσε και προτάσεις για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Κέντρων.

Συγκεκριμένα πρότεινε:

Σταθερό πλαίσιο συνεργασίας θεσμικό, λειτουργικό, οικονομικό και επιστημονικό με σαφή διάκριση των ρόλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Να ενταχθούν τα Κέντρα στον κεντρικό κορμό των δημοτικών κοινωνικών υπηρεσιών. Να υπάρξει εθνική πολιτική για τη πρόληψη, ενιαίος φορέας επιστημονικής εποπτείας, συνεχής προσαρμογή στα νέα δεδομένα από τον ΟΚΑΝΑ.

Οι δομές να είναι μόνιμες με επαρκή στελέχωση, ασφάλεια εργασίας, ανάλογες αμοιβές, διαρκής εκπαίδευση επιμόρφωση των εργαζομένων σ' αυτά.

Τα μέτρα και οι πολιτικές να προσαρμόζονται στις συγκεκριμένες τοπικές συνθήκες με βάση έρευνα της συγκεκριμένης περιοχής ευθύνης.

Η αξιολόγηση της λειτουργίας τους να γίνεται με ενιαίο, έγκυρο και αξιόπιστο τρόπο σε επίπεδο ατομικό, συλλογικό τοπικό και εθνικό.

Να υπάρχει δικτύωση των δομών πρόληψης με οργανισμούς, φορείς, ιδρύματα, ΜΚΟ, εθελοντικά κινήματα κ.α

Να επεκταθούν οι δομές πρόληψης σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας.

Χρήστος Γιαννάκης, πρόεδρος ΟΚΑΝΑ:

Χρειάζεται σαφές οργανωτικό πλαίσιο, χωροταξικός σχεδιασμός και αξιολόγηση

Η Εθνική Πολιτική, στις αρχές του 2005, μας βρίσκει με 64 Κέντρα Πρόληψης, που καλύπτουν 45 από τους 52 νομούς της χώρας.

Υπολείπονται 18 για να καλυφθεί ο αριθμός των 82 Κέντρων Πρόληψης, που είχε προϋπολογισθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2002-2006. Θα μπορούσε να εκτιμηθεί, ότι λίγο απέχουμε από τον επιθυμητό αριθμό 82, που είχε το 2002 προεκτιμηθεί.

Είναι βέβαιο, όμως, ότι οι ανάγκες είναι πολύ μεγαλύτερες ή τουλάχιστον ότι η ζήτηση για

τη δημιουργία νέων Κέντρων είναι πολλαπλάσια από την υπολογισθείσα. Παρά την αρχική άρνηση να αντιμετωπισθεί με σοβαρότητα το όλο πρόβλημα, όλο και περισσότερες τοπικές κοινωνίες αναζητούν βοήθεια με την ίδρυση Συμβουλευτικών Μονάδων διαβλέποντας τον ελλοχεύοντα κίνδυνο. Όμως και εδώ έχει αρχίσει να αναπτύσσεται μια τάση για άναρχη δόμηση διαφόρων Μονάδων, πολλές φορές και περισσότερων της μιας σ' ένα νομό, ανεξαρτήτως εάν οι υπάρχουσες ανάγκες μπορούν να καλυφθούν από άλλη Μονάδα. Στο σημείο αυτό δεν τίθεται καν προς συζήτηση από τους ενδιαφερόμενους το τι επιδιώκουμε, όπως και το πώς θα επιτύχουμε αυτό χωρίς να αποστερήσουμε τα οικονομικά μέσα για την ίδρυση αναλόγων Μονάδων σε περιοχές, που δεν υπάρχουν. Η Πολιτεία πρέπει να μεριμνήσει! Η Πολιτεία δεν έχει την πρόθεση να αρνηθεί να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες, πρέπει,

Το πρόβλημα των ναρκωτικών δεν αντιμετωπίζεται με ηθικολογίες ούτε με αδιαφορία

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δια των εκπροσώπων της, έχει αναλάβει και συμμετέχει ενεργά στην εθνική πολιτική που ακολουθείται για να περιοριστεί το πρόβλημα που δημιουργείται από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών.

Σε ότι αφορά τη πρόληψη, είναι εύστοχο να ειπωθεί, ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση και μπορεί και θέλει να πρωτοστατήσει αφιερώνοντας όλες τις δυνάμεις της για ένα «αύριο» περισσότερο ανθρώπινο, περισσότερο κοινωνικό, λιγότερο αδιάφορο. Μακριά από τη καταρράκωση των οραμάτων και αξιών, τα φαινόμενα παρακμής και εκφυλισμού, την ισοπέδωση. Άλλωστε οι άνθρωποι που υπηρετούν το θεσμό έχουν ήδη συνειδητοποιήσει αυτό που τόσο εύστοχα είχε γράψει ο Α. Koestler ότι «όσο θα υπάρχουν άνθρωποι στο δρόμο και θύματα στη λόχη, που θα τους χωρίζει το φράγμα της ψευδαίσθησης, ο πολιτισμός μας θα είναι κίβδηλος».

Μ.Σ.

όμως, να γίνουν πολλές άλλες παράλληλες ενέργειες για να εξασφαλισθεί καλό αποτέλεσμα. Χρειάζεται σαφές οργανωτικό πλαίσιο. Για κάθε νέο ΚΠ πρέπει να έχει προϋπολογισθεί ο πληθυσμός, που πρόκειται να καλύψει αυτό, να εκτιμηθούν οι ανάγκες σε υποδομή και κατάλληλο εκπαιδευμένο προσωπικό και να έχει εξασφαλισθεί η συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους φορείς, όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Εκκλησία, οι Επιστημονικοί Σύλλογοι, κ.α. Δεν είναι ασήγητες, ότι ο ενθουσιασμός παραγράφει όλα αυτά και εγγράφει την υποθήκη για νέα Κέντρα Πρόληψης. Η συνήθης τακτική περιλαμβάνει πιλοτική εφαρμογή της ανάπτυξης, όχι τόσο για οικονομικούς λόγους, όσο για την βαθμιαία προσαρμογή των λειτουργιών του ΚΠ και του προσωπικού στην πραγματικότητα, που αρχίζει στην συγκεκριμένη περιοχή.

Παράλληλα απαιτούνται ο συσχετισμός δράσεων και αποτελέσματος και συνεχείς διορθωτικές κινήσεις, στα όσα γίνονται, με σκοπό την βελτίωση του επιδιωκόμενου αποτελέσματος. Δηλαδή δεν αρκεί μόνο το να έχουμε επαρκείς σε αριθμό Μονάδες ΚΠ. Αλλά πρέπει αυτές να είναι και επαρκείς από απόψεως αποτελεσματικότητας. Το τελευταίο εκφράζεται με την αξιολόγηση, που όπως τονίζεται σ' όλη την Ευρώπη είναι απαραίτητη.

Είναι, πράγματι, λυπηρό το να πιστεύουμε, ότι κάνουμε καλά την δουλειά μας και η πραγματικότητα να είναι τελείως διαφορετική.

Η αξιολόγηση, εξ άλλου, δεν μπορεί να είναι δική μας μόνο υπόθεση. Βεβαίως ο ΟΚΑΝΑ δικαιούται να ελέγχει τις δράσεις που αναπτύσσονται, η αξιολόγηση όμως πρέπει να συμπληρώνεται με εξωτερικούς αξιολογητές.

Αβραάμ Θεοθωρίδης, πρόεδρος εργαζομένων στα Κέντρα Πρόληψης:

Ταυτότητα των Κέντρων Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών

Τα Κέντρα Πρόληψης άρχισαν να ιδρύονται το 1996. Σήμερα λειτουργούν 64 Κέντρα Πρόληψης σ' όλη τη χώρα, που έχουν συσταθεί από τοπικούς φορείς (δήμους, νο-

μαρχιακές αυτοδιοικήσεις, συλλόγους εκπαιδευτικών, ιατρικούς συλλόγους κ.α.), απασχολούν 360 εργαζόμενους, εκ των οποίων οι 291 είναι επιστημονικό προσωπικό.

Χρηματοδοτούνται κατά 50% από πόρους των δήμων και κατά 50% από τον ΟΚΑΝΑ. Για το 2005 η συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στη χρηματοδότηση ανέρχεται στα 6 εκ. ευρώ.

Πρέπει να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα για να μην ανακοπεί η λειτουργία των Κέντρων

Παρά τα θετικά αποτελέσματα που καταγράφονται στα Κέντρα, υπάρχουν και τομείς που χρειάζονται βελτίωση, δηλώνει ο πρόεδρος των εργαζομένων στα Κέντρα Πρόληψης Αβραάμ Θεοθωρίδης. Υπάρχουν προβλήματα, σημειώνει, που απαιτούν λύσεις, προκειμένου να μην ανακοπεί η λειτουργία αλλά κυρίως η προσφορά των Κέντρων.

Συγκεκριμένα παρατήρησε ότι υπάρχει μεγάλη διαρροή στελεχών των Κέντρων Πρόληψης λόγω επαγγελματικής ανασφάλειας. Μεγάλη είναι και η διαφορά στους μισθούς των στελεχών από Κέντρο σε Κέντρο και σε πολλές περιπτώσεις μέσα στο ίδιο το Κέντρο. Δεν υπάρχει ενιαίος εργοδότης για όλους τους εργαζομένους, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα υπογραφής κλαδικής σύμβασης. Δυσκολίες υπάρχουν και στην εφαρμογή των προγραμμάτων των Κέντρων στα σχολεία. Σήμερα τα περισσότερα προγράμματα τόσο στη πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υλοποιούνται με μεγάλες δυσκολίες, είναι βραχύχρονα και αποτελούν περιστασιακές εφαρμογές.

Πρόταση των εργαζομένων

Για τη καλύτερη λειτουργία των κέντρων οι εργαζόμενοι προτείνουν τη δημιουργία ανεξάρτητου φορέα, μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο να υπάγεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια υπό την εποπτεία των ΟΚΑΝΑ, του Υπουργείου Υγείας και του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η χρηματοδότηση του οργανισμού αυτού να προέρχεται από τα προαναφερόμενα υπουργεία και οι σχετικές δαπάνες να βαρύνουν τους προϋπολογισμούς τους.

Η αποκέντρωση προϋπόθεση για την ενδυνάμωση της συνοχής στην Ευρώπη

Ο ρόλος και η θέση των πόλεων και των περιφερειών της Ευρώπης στη διευρυμένη Ευρώπη αποτέλεσε το κεντρικό θέμα της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Κορυφής των Περιφερειών και των Πόλεων που πραγματοποιήσε η Επιτροπή Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 19-20 Μαΐου, στην πόλη Wrocław της Πολωνίας.

- Προϋπολογισμός στο 1,14% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ για ουσιαστική στήριξη της πολιτικής συνοχής
- Αρμοδιότητες και πόροι στις πόλεις και τις περιφέρειες • «Ναι» στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα

Τρία ήταν βασικά θέματα: Αποκέντρωση - συνοχή, ανταγωνιστικότητα και τοπική δημοκρατία. Στην ουσία όμως η Επιτροπή Περιφερειών και τα 300 στελέχη της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης που πήραν μέρος στις εργασίες της Διάσκεψης Κορυφής επαναδιατύπωσαν τη θέση τους ότι η αποκέντρωση αποτελεί βασική προϋπόθεση και προτεραιότητα για την ενδυνάμωση της συνοχής στην Ευρώπη και ότι οι περιφέρειες και οι πόλεις θα πρέπει να διαθέτουν τις αρμοδιότητες και τα μέσα για να εφαρμόσουν μια ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική. Επίσης υποστήριξε τις προτάσεις της Ευρω-

παϊκής Επιτροπής για τις δημοσιονομικές προοπτικές στο διάστημα 2007-2013, που προβλέπουν προϋπολογισμό ύψους 1,14% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ προκειμένου να στηριχτούν ουσιαστικά οι περιφερειακές πολιτικές και η πολιτική συνοχής στην Ευρώπη. Στη Διάσκεψη την ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση εκπροσώπησαν ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος, η δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, ο γενικός γραμματέας της ΚΕΔΚΕ Χρήστος Παλαιολόγος και ο δήμαρχος Ηλιούπολης Γ. Γιωργάκης, οι οποίοι υποστήριξαν την κοινή θέση ότι η διευρυμένη Ευρώπη έχει ανάγκη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ ● ● ● ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΕτΠ

την αποκέντρωση με ουσιαστική ενίσχυση της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης αλλά και την ουσιαστική αύξηση του προϋπολογισμού της Ε.Ε. για την πολιτική συνοχής.

Ντόρα Μπακογιάννη: Η αποκέντρωση το κυριότερο εργαλείο των πολιτικών συνοχής

Η δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, που ήταν από τους βασικούς εισηγητές της Διάσκεψης, υπογράμμισε ότι η αποκέντρωση αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για την ενδυνάμωση της συνοχής της Ευρώπης και ότι χωρίς ουσιαστική απο-

κέντρωση ο βαθμός επιτυχίας των πολιτικών συνοχής θα παραμένει αναγκαστικά περιορισμένος.

«Όπου το εθνικό κράτος, σημείωσε η κ. Μπακογιάννη, εφαρμόζει κεντρικά τέτοιες πολιτικές, χωρίς ουσιαστική συμμετοχή των περιφερειών και των μεγάλων πόλεων, η αποτελεσματικότητα δεν θα είναι επιθυμητή. Ούτε ο σχεδιασμός, ούτε η εκτέλεση των προγραμμάτων μπορούν να στεφθούν από την επιδιωκόμενη επιτυχία εξ αποστάσεως». Για να είναι δε αποτελεσματική η αποκέντρωση, θα πρέπει, σύμφωνα με την δήμαρχο Αθηναίων, πρώτον να συνδυαστεί στο μέλλον με μια γενναία απόφαση, σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο, για την προσέγγιση των αρμοδιοτήτων των ομοειδών διοικη-

τικών ενότητων. Δεύτερον, θα πρέπει να εξειδικευτεί το πεδίο εφαρμογής των αποκεντρωμένων πολιτικών.

«Πρέπει, είπε, να κοιτάζουμε όχι μόνο την πόλη αλλά και τη γειτονιά, το κύτταρό της. Να κοιτάζουμε όχι μόνο την Περιφέρεια αλλά και τις επιμέρους περιοχές που χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης. Μόνο έτσι μπορούμε να επιτύχουμε το γενικό επίπεδο ευημερίας που όλοι επιθυμούμε. Αυτές είναι οι περιοχές τις οποίες χαρακτήρισα «θύματα του στατιστικού υπολογισμού». Για αυτό και θα πρέπει να σκύψουμε πάνω στα ειδικά προβλήματα και να θεσπίσουμε ειδικά κριτήρια αντιμετώπισης».

Τι προβλέπει η Τελική Δήλωση του Wroclaw

Οι αιρετοί άρχοντες των Περιφερειών, των Πόλεων και των Δήμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης τονίζουν το ρόλο και τη θέση των περιφερειών και των πόλεων σε μια διευρυμένη Ευρώπη, η οποία θα πρέπει να εξελιχθεί σε μια πραγματική πολιτική ένωση. Απευθύνουν έκκληση για την ενίσχυση της Δημοκρατίας στην Ένωση και στα κράτη μέλη.

Τονίζουν ότι η αποκέντρωση είναι μια μέθοδος ευρωπαϊκής χρηστής διακυβέρνησης, που βασίζεται στην αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και ότι αποτελεί στοιχείο ανταπόκρισης των πολιτών σε σχέση με την παγκοσμιοποίηση και τις οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές στον κόσμο. Η αποτελεσματική δε και δίκαιη άσκηση της δημοκρατίας σε τοπική κλίμακα συνεπάγεται την ισόρροπη μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων στις αποκεντρωμένες περιοχές. Επαναβεβαιώνουν το ευρωπαϊκό πρότυπο, που βασίζεται στην οικονομία της αγοράς και την αλληλεγγύη.

Σε ότι αφορά την ανταγωνιστικότητα οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Αυτοδιοίκησης θεωρούν ότι η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ανανέωση και τη διατήρηση ενός ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου με ουσιαστικές φορείς - λόγω των αρμοδιοτήτων τους - τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοί-

Πάρις Κουκουλόπουλος: Σημαντική από κάθε άποψη η Διάσκεψη

Αναφερόμενος στη συνάντηση του Wroclaw ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, ο κ. Πάρις Κουκουλόπουλος, Δήμαρχος Κοζάνης δήλωσε:

«Η συνάντηση αυτή ήταν από κάθε άποψη σημαντική καθώς οι Δήμοι και οι Περιφέρειες της Ευρώπης ζήτησαν να παίξουν ένα νέο, πιο σύνθετο και διευρυμένο ρόλο στα πλαίσια της Ευρώπης των 25, διεκδικώντας ένα σύγχρονο πρότυπο κοινωνίας, που θα βασίζεται στην αποκέντρωση και την αυτοδιοίκηση, ένα σύγχρονο πρότυπο ανταγωνιστικής οικονομίας που θα συμβαδίζει με την κοινωνία συνοχής και αλληλεγγύης.

Η Ευρώπη οφείλει να δώσει τη δική της δυναμική απάντηση στην παγκοσμιοποίηση και την απόλυτη κυριαρχία των δυνάμεων της αγοράς που αδιαφορούν για τις κοινωνικές συνέπειες που προκαλεί η επέλαση τους».

κτησης και περιφερειακής διοίκησης. Για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας η υλοποίηση της «σύμπραξης για την ανάπτυξη και την απασχόληση» που αποφασίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών στις 23 Μαρτίου 2005, θα είναι αποδοτικότερη αν στηριχθεί σε μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή στα πλαίσια της οποίας οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα συμμετάσχουν στην κατάρτιση και εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων που θα προκύψουν.

Τονίζουν την καταλληλότητα του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου για την ανάπτυξη συμπράξεων δημοσίου - ιδιωτικού τομέα βάσει μιας καινοτόμου περιφερειακής στρατηγικής που θα λαμβάνει υπόψη το τοπικό δυναμικό, περιορισμούς και ανάγκες. Θεωρούν ότι επιβάλλεται να βελτιωθεί το σύστημα κρατικών ενισχύσεων με σκοπό να εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η παροχή υπηρεσιών ποιότητας και να συγκεντρωθεί η προσπάθεια προώθησης οριζόντιων στόχων κοινοτικού ενδιαφέροντος όπως η απασχόληση, η περιφερειακή ανάπτυξη, το περιβάλλον, η βιώσιμη ανάπτυξη, η κατάρτιση και η έρευνα και συγκεκριμένα για η προώθηση καινοτόμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Επίσης τονίζουν το ρόλο των οικονομικών

υπηρεσιών κοινής ωφέλειας στην προαγωγή της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή των Περιφερειών καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλλει προτάσεις νομοθετημάτων που θα αναθέτουν τις ανωτέρω αρμοδιότητες στις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η Επιτροπή των Περιφερειών τάσσεται υπέρ μιας αλληλέγγυας πολιτικής συνοχής και υ-

ποστηρίζει τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση για τις δημοσιονομικές προοπτικές για το διάστημα 2007-2013 και οι οποίες προβλέπουν προϋπολογισμό ύψους του 1,14% του ΑεγχΠ της Ένωσης. Εκτιμά ότι η πρόταση να διατεθεί το 0,41% ΑεγχΠ της Ένωσης για το ίδιο διάστημα για την πολιτική συνοχής αντιστοιχεί στο απολύτως αναγκαίο ελάχιστο ποσοστό για την υλοποίηση της σταδιακής σύγκλισης όλων των ενδιαφερόμενων περιφερειών της Ένωσης των 25 - των 27 από το 2007 και εξής.

Ζήτημα ουσιαστικής σημασίας είναι και το διατεθούν στις τοπικές και περιφερειακές αρχές οι αναγκαίες διοικητικές αρμοδιότητες και οι ανάλογοι πόροι για να μπορούν να διαδραματίσουν το ρόλο τους ως παραγόντων προώθησης και διαχείρισης των πολιτικών της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της συνοχής υπέρ της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.

Τέλος οι ευρωπαίοι αιρετοί λένε «ναι» στο ευρωπαϊκό Σύνταγμα, που είναι μια σημαντική κατάκτηση, ιδίως επειδή διασαφηνίζει τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης, των κρατών μελών της και των θεσμικών οργάνων της, αναγνωρίζει την τοπική και περιφερειακή αυτονομία, ενισχύει τις απαιτήσεις για τη χρηστή διακυβέρνηση, επεκτείνει τα μέσα άσκησης προσφυγής για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας και περιλαμβάνει το χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων.

ΚΑΛΙΝΙΝΓΚΡΑΝΤ: Η απομονωμένη νησίδα της Ρωσίας στην Ε.Ε.

Καλίνινγκραντ: Η πιο μικρή και απομονωμένη διοικητική περιοχή της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Έχει έκταση 15.100 τετρ γλμ., πληθυσμό περίπου 947.000 κατοίκους.

Με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα ανατολικά, αυτή η περιοχή της Ρωσικής Ομοσπονδίας βρέθηκε και πάλι στο προσκήνιο, αν και στο διπλωματικό πεδίο αποτελεί πριν ακόμη από τη διεύρυνση αντικείμενο συνεχούς παρακολούθησης τόσο από την Ε.Ε. όσο και τη Ρωσία.

Ο λόγος είναι πολύ συγκεκριμένος, είναι η ειδική γεωγραφική θέση της περιοχής του Καλίνινγκραντ, αφού αποτελεί συστατικό τμήμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στη Βαλτική, που όμως δε συνορεύει με καμία άλλη περιοχή της Ρωσίας, αλλά με την Πολωνία και τη Λιθουανία. Έτσι ο ρωσικός αυτός θύλακας στη Βαλτική Θάλασσα, ο οποίος δημιουργήθηκε σαν περιοχή της ΕΣΣΔ το 1945 στα εδάφη της Ανατολικής Πρωσίας, το τώως αυτοκρατορικό Καίनिγκσμπεργκ, μετά τη διεύρυνση της Ε.Ε., βρίσκεται και μέσα και ταυτόχρονα έξω από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Τα προβλήματα που δημιουργούνται ήδη από τη «διπλή» θέση του Καλίνινγκραντ είναι πολλαπλά και έχουν οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

Στον οικονομικό τομέα, η περιοχή του Καλίνινγκραντ, βρίσκεται σύμφωνα με τους οικονομικούς δείκτες στην κατώτερη θέση από τους γείτονες της στην Οικονομική Ζώνη της Βαλτικής. Με Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν 1.400 εκ. δολαρίων, που το 2001 ανά κάτοικο δεν ξεπερνούσε το 76% του ομοσπονδιακού ρωσικού δείκτη και μέσο μηνιαίο εισόδημα 65 δολάρια ανά κάτοικο, το Καλίνινγκραντ είναι μια απομονωμένη νησίδα στην δυναμικά αναπτυσσόμενη περιοχή της Βαλτικής.

Στην καθημερινή ζωή, οι Ρώσοι υπήκοοι για να μετακινηθούν μέσω της Λιθουανίας οδι-

• Με διαβατήριο τη θέση του και αντάλλαγμα πολλαπλές οικονομικές διευκολύνσεις σε επιχειρηματίες προσδοκά κεντρικό ρόλο στη σύγκλιση Ευρώπης - Ρωσίας

κά ή σιδηροδρομικά προς την υπόλοιπη Ρωσική επικράτεια, χρειάζονται διαβατήριο και βίζα. Η έκδοση μερικών εκατομμυρίων θεωρήσεων το χρόνο για τράνζιτ μεταφορά αποτελεί και για τις δύο πλευρές μέγιστο πρόβλημα, που απασχολεί και την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία φαίνεται να μην επιθυμεί την αλλαγή του καθεστώτος της ειδικής θεώρησης, για λόγους προστασίας των εξωτερικών συνόρων της και για να αποφευχθεί η εισροή νέων μεταναστών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ πριν τη διεύρυνση, από το 1991 και μετά εφαρμόζει ένα δραστικό πρόγραμμα ενίσχυσης στην περιοχή, παρέχοντας άμεση ενίσχυση ύψους 40 εκ. ευρώ περίπου μέσω του προγράμματος TACIS στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος για τη Ρωσία. Η βοήθεια είναι επικεντρωμένη σε διάφορους βασικούς τομείς, όπως η υποστήριξη των ιδιωτικών επιχειρήσεων, η μεθοριακή συνεργασία (διαχείριση των συνόρων και ανάπτυξη των λιμένων), το περιβάλλον, η υγεία και η εκπαίδευση. Επίσης καθοριστικής σημασίας για την πε-

ριοχή είναι και τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας INTERREG, που ενισχύουν την ανάπτυξη των υποδομών στις παραμεθόριες ζώνες χωρών της Ε.Ε. με γειτονικά κράτη, μη μέλη.

Το 2002, η Ομοσπονδιακή Ρωσία και η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησαν κοινή δήλωση σχετικά με το πρόβλημα της διακίνησης μεταξύ Καλίνινγκραντ και της λοιπής Ρωσίας. Και τα δύο μέρη συμφώνησαν να εντείνουν τη συνεργασία τους για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης όλης της περιφέρειας. Ενώ και κατά τη διάρκεια της διάσκεψης κορυφής Ε.Ε. - Ρωσίας, Πούτιν και Μπαρόζο εξετάστηκε το θέμα και τον προσεχή Δεκέμβρη αναμένεται να δημοσιευτεί ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περιφέρεια του Καλίνινγκραντ, στην οποία θα εξετάζονται ειδικά τα προβλήματα της διακίνησης ανθρώπων και αγαθών. Σημαντικό ρόλο στη συνεργασία μεταξύ των δύο πλευρών διεκδικούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ε.Ε. - ιδιαίτερα των χωρών της «Βόρειας Διάστασης» - και της

περιοχής του Καλίνινγκραντ, Η Επιτροπή των Περιφερειών από το 2004 ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτνίασης «οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να διαδραματίσουν ουσιαστικότερο ρόλο όσον αφορά τη διαδικασία εκδημοκρατισμού και την αποκέντρωση της εξουσίας που χαρακτηρίζει τα συγκεντρωτικά αυτά κράτη». Ειδικά για την περιοχή του Καλίνινγκραντ, με δεδομένη τη λειτουργία στην περιοχή Ειδικής Οικονομικής Ζώνης, τονίζει ότι υπάρχουν πολλαπλές δυνατότητες διασυνοριακής συνεργασίας με τις χώρες που συνορεύουν με την περιοχή και ότι πρέπει να χρηματοδοτηθούν οι συμφωνίες διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Την ίδια προθυμία για συνεργασία εκφράζουν και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές του Καλίνινγκραντ.

Ήδη έχουν γίνει και τα πρώτα βήματα διερεύνησης των μορφών συνεργασίας μεταξύ των δύο πλευρών. Στις αρχές του περασμένου Απριλίου πραγματοποιήθηκε στο Καλίνινγκραντ η πρώτη συνάντηση εκπροσώπων της Επιτροπής RELEX της Επιτροπής Περιφερειών της Ε.Ε. με εκπροσώπους της Περιφερειακής Βουλής του Καλίνινγκραντ και τις τοπικές της περιοχής, Την αντιπροσωπεία αποτελούσαν οι Χρ. Παλαιολόγος, αντιπρόεδρος της Επιτροπής και οι R. Kaliff, L. Abel, R. Coleman και A. Vesey. Το θέμα που κυριάρχησε στις τοποθετήσεις των εκπροσώπων των ρωσικών τοπικών και περιφερειακών αρχών ήταν η διευκόλυνση της διακίνησης με την κατάργηση της βίζας για τους ευρωπαίους και ρώσους πολίτες προς το Καλίνινγκραντ. Πολλές ήταν οι ενστάσεις που διατυπώθηκαν για τη μέχρι τώρα συνεργασία με

την Ε.Ε. δηλώνοντας χαρακτηριστικά ότι δεν τους χρειάζεται ο «πολιτικός τουρισμός», αλλά συγκεκριμένα αποτελέσματα, τα οποία εδώ και δέκα χρόνια τώρα δεν τα έχουν δει. Ενστάσεις που, στην ουσία καταγράφουν και την αγωνία των τοπικών αρχών για την εκπλήρωση της προσδοκίας τους να γίνει το Καλίνινγκραντ η γέφυρα μεταξύ της ρωσικής ενδοχώρας και διεθνής κόμβος τράνζιτ προϊόντων και υπηρεσιών στον άξονα ΕΕ - Ρωσίας. Άλλωστε διατυπώθηκε σαφέστατα ότι «η σύγκλιση της Ε.Ε. και της Ρωσίας μπορεί να ξεκινήσει και να περάσει από το Καλίνινγκραντ». Οι τοπικές αρχές καταβάλουν συνεχείς προσπάθειες γι αυτό, ξεκινώντας πρώτα και κύρια από ριζικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης του κράτους, τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων και του εμπορίου κ.α.

Έκδοση για την οργάνωση και λειτουργία της Δημοτικής Αστυνομίας

Ένα πολύτομο και πολύτιμο έργο για τους ανθρώπους που υπηρετούν τον θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μόλις κυκλοφόρησε.

Συγγραφέας, ο γνωστός και καταξιωμένος στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ζαχαρίας Δοξαστάκης, που υπηρετεί επί δύο δεκαετίες το θεσμό από τη θέση του αιρετού, ενώ προσφέρει τις πολύτιμες και εξειδικευμένες γνώσεις του για την Αυτοδιοίκηση ως πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών και του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ.

Σημειωτέον ο Ζαχαρίας Δοξαστάκης σήμερα είναι μέλος της Επιτροπής του Ν.3242/04 για τη σύνταξη του Νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, της Επιτροπής του ΥΠΕΣΔΔΑ για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου λειτουργίας των Περιφερειών και της Ομάδας Διοίκησης Έργου για την καταγραφή και επίλυση των προβλημάτων της Δημοτικής Αστυνομίας.

«Από την αγωνία μου για την επιτυχία του θεσμού, τονίζει ο ίδιος, και μετά από παρακίνηση πολλών συναδέλφων μου ασχολήθηκα

με την έκδοση ενός πολύτομου έργου με τίτλο «Οργάνωση και Λειτουργία της Δημοτικής Αστυνομίας».

Το σύνολο του έργου αποτελείται από τέσσερις τόμους, εκ των οποίων οι τρεις πρώτοι ασχολούνται με την αναλυτική παρουσίαση των βασικών αρμοδιοτήτων των Δήμων και της Δημοτικής Αστυνομίας και ο τέταρτος τόμος, που τιτλοφορείται «Πολυκώδικας» περιλαμβάνει το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα, τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και τον Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας, με σχόλια και νομολογία.

«Οι δήμοι της χώρας, σημειώνει στον πρόλογο ο συγγραφέας, ασκούν πολυάριθμες και σημαντικές αρμοδιότητες, που συνδέονται άμεσα με την καθημερινότητα και την ποιότητα της ζωής των δημοτών τους.

Ο νομοθέτης προέβλεψε, ό-

τι για την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του άρθρου 24 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/1995), τη σύσταση ειδικής υπηρεσίας στους δήμους, τη Δημοτική Αστυνομία.

Είναι σαφές ότι η ίδρυση ενός νέου θεσμού δεν είναι εύκολη υπόθεση. Η Δημοτική Αστυνομία για να επιτελέσει το ρόλο της και να ασκήσει τις αρμοδιότητές της αποτελεσματικά απαιτούνται: Η διασφάλιση και εκχώρηση στους ΟΤΑ των αναγκαίων πόρων.

Η εξασφάλιση υλικοτεχνικής υποδομής. Η κατάλληλη εκπαίδευση των δημοτικών αστυνομικών. Το ξεκαθάρισμα των αρμοδιοτήτων και η διαρκής επιμόρφωση του προσωπικού».

Οι ενδιαφερόμενοι που επιθυμούν να προμηθευτούν μπορούν να απευθυνθούν στο τηλέφωνο

6977979446 ή στο Fax:2897022528.

Συνεργασία ΚΕΔΚΕ -ΤΕΕ

Κοινή στάση και συνεργασία για θέματα που αφορούν άμεσα την Τοπική Αυτοδιοίκηση και το τεχνικό κόσμο της χώρας συμφώνησαν κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχαν οι πρόεδροι της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος και του ΤΕΕ Γιάννης Αλαβάνος.

Πρώτο βήμα της συνεργασίας είναι η άμεση λειτουργία Μόνιμης Επιτροπής Συνεργασίας ΚΕΔΚΕ -ΤΕΕ, η οποία θα επεξεργαστεί τις θέσεις για τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Οι προτεραιότητες που τέθηκαν στην κοινή ατζέντα είναι οι εξής:

- Το νέο πλαίσιο περί πολεοδομίας και χωροταξίας,
- Η λειτουργία και η στελέχωση των Πολεο-

δομικών Γραφείων των Δήμων,

- Το πλαίσιο ανάθεσης μελετών,
- Το Κτηματολόγιο,
- Οι αρμοδιότητες για την έγκριση χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων,
- Η χρηματοδότηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αυτοδιοίκησης.

Σε ότι αφορά το πλαίσιο περί πολεοδομίας και χωροταξίας, συμφωνήθηκε άμεσα να καταρτιστεί κοινό κείμενο θέσεων, το οποίο θα κατατεθεί στον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ Γ. Σουφλιά. Κοινή διαπίστωση και για τις δύο πλευρές για τη λειτουργία των Πολεοδομικών Γραφείων των Δήμων αποτέλεσε η προβληματική στελέχωσή τους, η έλλειψη ενημέρωσης των υπαλλήλων, τα προβλήματα δυσλειτουργίας και διαφάνειας. ΚΕΔΚΕ και ΤΕΕ πρόκειται να καταθέσουν άμεσα κοινή

πρόταση για τις μίνιμουμ προϋποθέσεις που θα διασφαλίζουν την ομαλή και διαφανή λειτουργία αυτών των υπηρεσιών.

Όσον αφορά το πλαίσιο ανάθεσης μελετών μικρού προϋπολογισμού, μετά τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την αλλαγή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, συμφωνήθηκε να υπάρξει και για αυτό κοινή πρόταση για την αντιμετώπισή τους προς τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Γενικότερα συζητήθηκε το θέμα των χρηματοδοτήσεων των ΟΤΑ ώστε να διασφαλισθεί η ολοκλήρωση έργων και μελετών που είτε υλοποιούνται είτε είναι αναγκαία.

Τέλος συμφωνήθηκε τα θέματα του Κτηματολογίου και των αρμοδιοτήτων να αποτελέσουν μόνιμα αντικείμενο μελέτης της κοινής Επιτροπής.

ΝΣΚ: Σε ισχύ το άρθ. 269 του Κώδικα για την **εκπόνηση μελετών** στους δήμους

Με γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ορίστηκε ότι δεν μπορεί να καταργηθεί το άρθρο 269 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων μετά την εφαρμογή του Ν.3316/2005.

Τη γνωμοδότηση αποδέχτηκε και ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ Γ. Σουφλιά και δικαιώνεται έτσι η θέση της ΚΕΔΚΕ. Θέση την οποία είχε διατυπώσει προς τον υπουργό, αμέσως μετά τη ψήφιση του σχετικού νόμου και είχε ζητήσει το πάγωμα της εφαρμογής της σχετικής διάταξης.

Σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση: Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 269 του ΚΔΚ, κατά την οποία επιτρέπεται η κατά παρέκκλιση των διατάξεων της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για την εκπόνηση μελετών, απευθείας ανάθεση της εκπόνησης μελέτης εργασίας, του δήμου ή κοινότητας ή τοπικού συμβουλίου σε πτυχιούχο

μελετητή ή μελετητικό γραφείο οποιασδήποτε τάξης πτυχίου, εφόσον η προεκτιμώμενη αμοιβή δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το 30% του ανώτατου ορίου αμοιβής πτυχίου Α' τάξης, που ισχύει κάθε φορά για την αντίστοιχη κατηγορία μελέτης, δεν καταργήθηκε μετά την εφαρμογή του Ν.3316/2005. Να σημειωθεί ότι με την εισαγωγή της νέας διάταξης του Ν.3316/2005, είχε δημιουργηθεί σοβαρότατο πρόβλημα στην υλοποίηση των τεχνικών προγραμμάτων των δήμων της χώρας αλλά και στη σύνταξη Τεχνικών Δελτίων Έργων, αφού αναιρούνταν η δυνατότητα των δήμων να εκτελούν άμεσα και γρήγορα έργα χαμηλού προϋπολογισμού, καταργούνταν η δυνατότητά τους να αναθέτουν απευθείας μελέτες μικρών έργων με αποτέλεσμα να μένει μετέωρη η υλοποίηση των τεχνικών προγραμμάτων των δήμων. Το θέμα είχε απασχολήσει το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, όπου και τονίστηκε ότι δε μπορεί να καταργείται άρθρο του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και να μην έχει ζητηθεί η απο-

ψη της Αυτοδιοίκησης. Πολύ περισσότερο που και η ίδια η Ευρωπαϊκή οδηγία δεν υπαγορεύει τέτοιες ρυθμίσεις, που εισήγαγε ο νόμος.

Σε συνδυασμό δε με την κατάργηση των Συμβουλίων Τεχνικών Έργων των Νομών, που είχε ως αποτέλεσμα για κάθε δημοπράτηση έργου με το σύστημα «μελέτης κατασκευής» να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ, προκάλεσε μεγάλες καθυστερήσεις στην έγκριση και δημοπράτηση έργων των δήμων, οδήγησε τους ΟΤΑ σε πλήρη επενδυτική απραξία, με τραγικές συνέπειες στην ομαλή τους λειτουργία και στην καθημερινή τους προσπάθεια για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ίδιων των πολιτών. Ωστόσο η ΚΕΔΚΕ επαναφέρει το αίτημα για επανεξέταση του ζητήματος της κατάργησης των Συμβουλίων Τεχνικών Έργων των Νομών.